

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg og deres
stedfortrædere

Bilag Journalnummer

Kontor

1 400.C.2-0

EU-sekr.

26. april 2000

Under henvisning til Europaudvalgets skrivelse af 5. april 2000 (Alm. del - bilag 878) vedlægges
Justitsministeriets besvarelse af det deri stillede spørgsmål nr. 109.

NOTITS

-

om

hidtidige tilfælde af overladelse af beføjelser

efter grundlovens § 20.

1. Grundlovens § 20.

Efter grundlovens § 20, stk. 1, kan beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, ved lov i nærmere bestemt omfang overlades til mellemfolkelige myndigheder, der er oprettet ved gensidig overenskomst med andre stater til fremme af mellemfolkelig retsorden og samarbejde.

Til vedtagelse af et sådant lovforslag kræves efter § 20, stk. 2, et flertal på 5/6 af Folketingets medlemmer. Opnås et sådant flertal ikke, men dog det til vedtagelse af almindelige lovforslag nødvendige flertal, og opretholder regeringen forslaget, forelægges det folketingsvælgerne til godkendelse eller forkastelse efter de regler for folkeafstemninger, der er fastsat i grundlovens § 42.

2. Overladelse af beføjelser efter folkeafstemning.

Der har været afholdt fire folkeafstemninger om overladelse af beføjelser efter grundlovens § 20:

a) Danmarks tiltrædelse af EF i 1972.

Den 2. oktober 1972 afholdtes der folkeafstemning om forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber (L 157, folketingsåret 1971-72). 63,3 % af de deltagende vælgere stemte ja, og lovforslaget blev herefter stadfæstet som lov nr. 447 af 11. oktober 1972.

Baggrunden for anvendelse af proceduren i grundlovens § 20 var navnlig, at dansk tilslutning til EF ville indebære, at EFs institutioner fik adgang til at udstede retsakter med direkte virkning i Danmark.

b) Danmarks tiltrædelse af Traktaten om Den Europæiske Union (Maastricht-Traktaten) i 1992.

Den 2. juni 1992 afholdtes folkeafstemning om forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber (Danmarks tiltrædelse af Traktaten om Den Europæiske Union) (L 240, folketingsåret 1991-92). Lovforslaget blev forkastet ved folkeafstemningen.

Baggrunden for anvendelse af proceduren i grundlovens § 20 var, at en række bestemmelser i traktaten ville indebære yderligere overladelse af beføjelser, som efter grundloven tilkommer rigets myndigheder.

c) Danmarks tiltrædelse af Traktaten om Den Europæiske Union (Maastricht-Traktaten og Edinburgh-Afgørelsen) i 1993.

Den 18. maj 1993 blev der - i medfør af lov nr. 153 af 31. marts 1993 om afholdelse af folkeafstemning om forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-Afgørelsen og Maastricht-Traktaten - afholdt folkeafstemning om forslag til lov om Danmarks tiltrædelse af Edinburgh-afgørelsen og Maastricht-Traktaten (L 177, folketingsåret 1992-93). 56,7 % af de deltagende vælgere stemte ja, og lovforslaget blev herefter stadfæstet som lov nr. 355 af 9. juni 1993.

Folkeafstemningen var ikke påkrævet efter grundlovens § 20, da tiltrædelsesloven blev vedtaget i Folketinget med 5/6 flertal, jf. ovenfor pkt. 1. Folkeafstemningen blev i stedet afholdt med hjemmel i den nævnte særlige lov nr. 153 af 31. marts 1993.

Om baggrunden for anvendelse af proceduren i grundlovens § 20 henvises til pkt. b) ovenfor.

d) Danmarks tiltrædelse af Amsterdam-Traktaten i 1998.

Den 28. maj 1998 blev der afholdt folkeafstemning om forslag til lov om ændring af lov om Danmarks tiltrædelse af De Europæiske Fællesskaber (Danmarks ratifikation af Amsterdamtraktaten om ændring af traktaten om Den Europæiske Union, traktaterne om oprettelse af De Europæiske Fællesskaber og visse tilknyttede akter) (L 1, folketingsåret 1997-98). 55,1 % af de deltagende vælgere stemte ja, og lovforslaget blev herefter stadfæstet som lov nr. 322 af 6. juni 1998.

Baggrunden for anvendelse af proceduren i grundlovens § 20 var, at Danmarks tiltrædelse af Amsterdam-Traktaten ville indebære yderligere overladelse af beføjelser, der efter grundloven tilkommer rigets myndigheder.

3. Overladelse af beføjelser uden folkeafstemning.

Proceduren i grundlovens § 20 har været anvendt i tre tilfælde, hvor lovforslaget opnåede 5/6 flertal i Folketinget, og hvor der ikke efterfølgende blev afholdt folkeafstemning.

a) Den Europæiske Patentkonvention.

Det drejer sig for det første om lov nr. 368 af 7. juni 1989 om ændring af patentloven (Ratifikation af Den Europæiske Patentkonvention).

Baggrunden for anvendelse af proceduren i grundlovens § 20 var, at dansk tiltrædelse af Den Europæiske Patentkonvention ville indebære, at Den Europæiske Patentmyndighed fik adgang til at meddele patenter, der har samme virkning her i landet som et patent meddelt af den danske patentmyndighed.

b) Aftale om EF-patenter m.v.

Proceduren i grundlovens § 20 blev også anvendt ved lov nr. 1057 af 23. december 1992 om ændring af patentloven (Ratifikation af aftale om EF-patenter m.v.).

Baggrunden var, at Danmarks tiltrædelse af aftalen om EF-patenter ville indebære yderligere overladelse af beføjelser, der efter grundloven tilkommer rigets myndigheder, til Den Europæiske Patentmyndighed.

c) Eurocontrol-konventionen.

Det tredje tilfælde er lov nr. 1114 af 29. december 1997 om ændring af lov om luftfart (Promillegrænse og ændring vedrørende Eurocontrol-konventionen).

Baggrunden for anvendelse af proceduren i grundlovens § 20 var, at dansk tiltrædelse af konventionen ville indebære, at Eurocontrol fik adgang til umiddelbart - dvs. uden danske myndigheders mellemkomst - at udstede administrative påbud til bl.a. private luftfartøjsbrugere her i landet.